

POLICY FÖR ÖPPEN VETENSKAP

Inledning

Gymnastik- och idrottshögskolans (GIH) policy för öppen vetenskap anger den strategiska inriktningen för högskolans arbete i ett öppet vetenskapligt system. Policyn gäller för alla anställda och berör alla som publicerar resultat av forskning inom sin anställning.

Bakgrund

Öppen vetenskap är ett övergripande begrepp som omfattar öppen tillgång till vetenskapliga publikationer, öppna data, öppen källkod, öppna läresurser, öppen kollegial granskning och medborgarforskning. Öppen vetenskap syftar till att göra vetenskapen transparent, tillgänglig och återanvändningsbar för forskning, innovation och utveckling¹.

Centrala förutsättningar för öppen vetenskap är FAIR-principerna som innebär att forskningsresultat ska vara sökbara (Findable), tillgängliga (Accessible), interoperabla (Interoperable) och återanvändningsbara (Reusable)². Andra förutsättningar för öppen vetenskap är en uppdaterad meritvärdering inklusive sakkunniggranskning i enlighet med Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA)³.

Sedan 2021 är öppen vetenskap en förordningsstadgad skyldighet inom EU:s forsknings- och innovationsprogram. Regeringens målbild är att de svenska lärosätena ska ha ställt om till ett öppet vetenskapssystem senast 2026. Prioriterade områden är öppen tillgång till vetenskapliga publikationer och öppen tillgång till forskningsdata enligt principen så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt. Lärosätena har i uppdrag att fortsätta utveckla arbetet med öppen vetenskap i syfte att verksamheten ska bidra till att nå den nationella inriktningen för ett öppet vetenskapssystem⁴.

Policy

GIH vill genom utbildning och forskning inom idrott, fysisk aktivitet och hälsa bidra till samhällsutveckling med människan i fokus. Genom öppen tillgång till forskningsresultat vill GIH förbättra forskningens kvalitet, öka dess genomslag och samhällsnytta, bidra till god forskningssed och främja innovation.

I enlighet med regeringens målbild bygger GIH:s policy för öppen vetenskap på följande vägledande principer:

¹ Se vidare:

- Kungliga biblioteket. (2024). [Nationella riktlinjer för öppen vetenskap](#).
- Sveriges universitets- och högskoleförbund. (2024). [Färdplan för öppen vetenskap \(reviderad\)](#).

² Vetenskapsrådet. (2025). [Tillgängliggörande av forskningsdata och FAIR-kriterier](#).

³ CoARA. (2025) <https://coara.eu/>

⁴ Regeringens prop. 2024/25:60, Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta.

GIH stödjer principen om öppen vetenskap och verkar för att offentligt finansierad forskning bör vara så öppen som möjligt givet de villkor som sätts av lagar, förordningar samt relevanta aspekter av forskningsetik och global forskningssäkerhet.

GIH verkar för, genom nationell och internationell samverkan, en utveckling där öppen vetenskap är en naturlig del av det akademiska arbetet som även är meriterande.

Ansvarsfördelning

GIH ansvarar för att uppmuntra, stödja och informera sina forskare så att de har möjlighet att bedriva forskning med högsta möjliga kvalitet och genomslag inom ett framväxande öppet vetenskapssystem. Ytterst ansvarig är rektor på lärosätetsnivå och prefekt på institutionsnivå.

Högskolans verksamhetsstöd ansvarar för att tillhandahålla rutiner, infrastruktur och rådgivning som möjliggör korrekt hantering, lagring, tillgängliggörande och bevarande av forskningsresultat och forskningsdata.

Den enskilde forskaren ansvarar för att bedriva forskning enligt högskolans policy och riktlinjer för öppen vetenskap. Forskare ansvarar för att dennes forskningsresultat publiceras öppet tillgängligt och att forskningsdata hanteras, så långt detta är möjligt, enligt FAIR-principerna. Om forskningsdata inte kan göras fritt tillgängliga, ska forskare sträva efter att metadata tillgängliggörs öppet och att forskningsdata sedan kan tillgängliggöras vid förfrågan efter prövning.

Denna policy kompletteras av riktlinjer och verksamhetsstödjande dokument som konkretiserar och tydliggör de olika delarna av öppen vetenskap.